

Post-Moorse architectuur

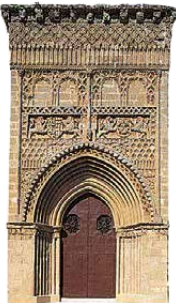
De christelijke herovering werd gevolgd door de bouw van nieuwe kerken en paleizen, veelal door de *mudéjares* (blz. 52). Later namen de vooroordelen tegen de Moren toe. Gotische stijlen uit Noord-Europa drongen Andalusië binnen, al bleef de invloed van de *mudéjares* tot in de 18de eeuw bestaan. In de 16de eeuw was Andalusië het centrum van de Spaanse renaissance en in de 18de eeuw ontstond een eigen interpretatie van de barok.

Mudéjartoren, Iglesia de Santa Ana (blz. 196)

De Reconquista (midden 13de–eind 15de eeuw)

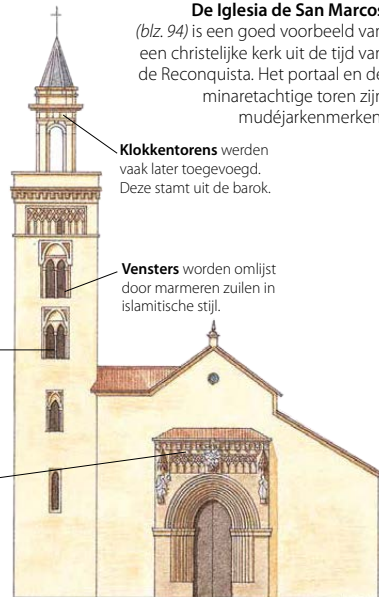
Moorse handwerkslieden die aan christelijke gebouwen werkten, schiepen een christelijk-islamitische mengstijl, die *mudéjar* wordt genoemd. Kerken uit het midden van de 13de eeuw, zoals die van Sevilla en Córdoba, tonen Moorse invloed; het Palacio Pedro I in de Real Alcázar (blz. 86–87) is bijna geheel Moors. Begin 15de eeuw kwamen gotische stijlen, waarvan de kathedraal van Sevilla (blz. 82–83) een voorbeeld is, veel voor. Na de val van Granada in 1492 (blz. 52) ontwikkelde zich een laat-gotische stijl, de Isabellastijl.

Mudéjarportaal, Nuestra Señora de la O (blz. 166)

Hoe lager de ramen zitten, des te smaller ze zijn.

Versiering in islamitische stijl aan het hoofdportaal is kenmerkend voor veel mudéjarkerken.

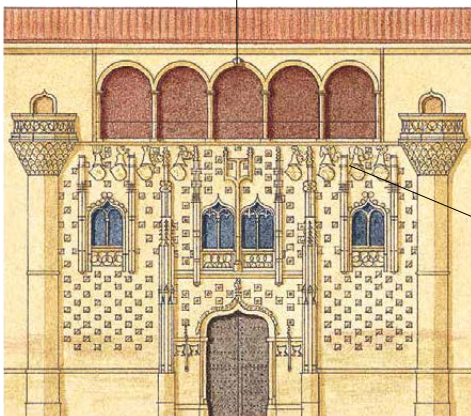

De Iglesia de San Marcos (blz. 94) is een goed voorbeeld van een christelijke kerk uit de tijd van de Reconquista. Het portaal en de minaretachtige toren zijn mudéjarkerkenmerken.

Klokkentorens werden vaak later toegevoegd. Deze stamt uit de barok.

Vensters worden omlijst door marmere zuilen in islamitische stijl.

Klassieke bogen, een motief van de Isabellastijl, lopen vooruit op de renaissancearchitectuur.

Gotisch venster, kathedraal van Sevilla

Bewerkte stenen reliëfs aan de gevels van gebouwen stammen uit de gotische stijl.

Het Palacio Jabalquinto (blz. 156) bezit een rijkbewerkte gevel. Het wapen en de heraldische symbolen, eigen aan gebouwen in Isabellastijl, zijn een uiting van het verlangen naar een nationale stijl.

De renaissance (16de eeuw)

Vroege renaissancearchitectuur werd plateresk genoemd, omdat de fijne details leken op het werk van zilversmeden (*platero* betekent zilversmid). De gevel van de Ayuntamiento (blz. 78) in Sevilla is het beste voorbeeld van plateresk in Andalusië. Het Palacio Carlos V vertegenwoordigt een hoogrenaissancestijl. Eind 16de eeuw kwam de sobere herreraanse stijl op, genoemd naar Juan de Herrera, die het Archivo de Indias (blz. 84) ontwierp.

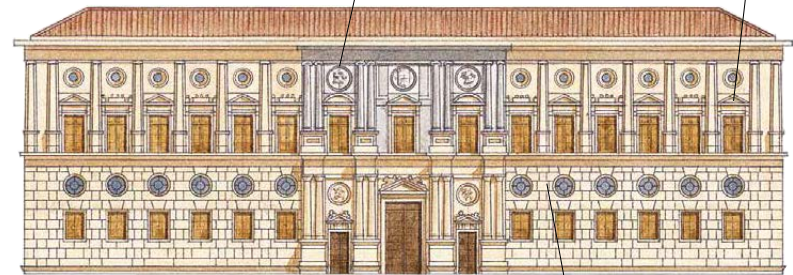
Plateresk detail aan de Ayuntamiento in Sevilla

Binnenplaats met herreraanse verhoudingen, Archivo de Indias

Stenen medaillons werden als decoratie gebruikt. In de middelste stond het wapen van de keizer.

Klassieke frontons sieren de vensters.

Het Palacio Carlos V, begonnen in 1526, ligt in het hart van het Alhambra (blz. 199). De stijl is een afspiegeling van de macht van Karel V als Heilig Rooms Keizer.

Rustiek metselwerk geeft de benedenverdieping een stevig aanzien.

Barok (17de en 18de eeuw)

De vroege Spaanse barok neigde naar soberheid. In de 18de eeuw echter ontstond de churriguereske barok, genoemd naar de architectenfamilie Churriguera. De stijl van deze familie zelf was nogal ingehouden, maar werd op overdadige wijze geïmiteerd. Priego de Córdoba (blz. 154) is een toonbeeld van de barok. La Cartuja (blz. 195) in Granada heeft een barokke sacristie.

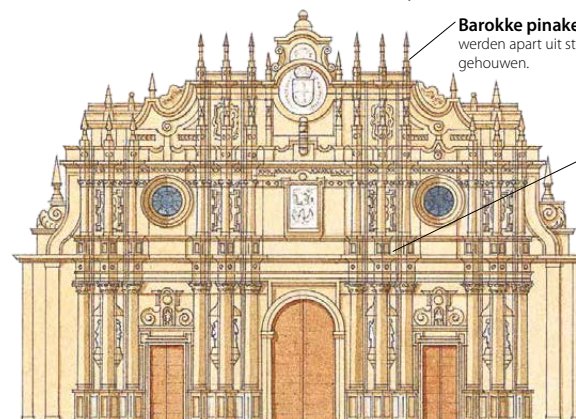
Weelderige, barokke sacristie van La Cartuja, Granada

Palacio del Marqués de la Gomería, Osuna (blz. 137)

Barokke pinakels werden apart uit steen gehouwen.

Herhaalde stenen banden geven de verdiepingen van de kerk aan en dragen bij aan de complexe versiering van de gevel.

De kathedraal van Guadix (blz. 204) is een renaissancegebouw met een barokke gevel. Zo'n combinatie van stijlen komt in Andalusië veel voor.

EL ARENAL

In El Arenal, begrensd door de Río Guadalquivir en goedgebewaakt door de fraaie 13de-eeuwse Torre del Oro, bevonden zich vroeger munitieopslagplaatsen en scheepswerven. Tegenwoordig bepaalt de verblindend witte arena, Plaza de Toros de la Maestranza, de sfeer. Hier houden de Sevillianen al meer dan twee eeuwen lang hun corridas. De vele bars en wijnkelders zijn in het seizoen van de stierengevechten overvol. De Guadalquivir speelt niet meer zo'n grote rol in het stadsleven, nadat hij in de 17de eeuw dichtslabde. In die tijd was El Arenal een beruchte, door de stadsmuren omgeven onderwereld. De rivier werd net op tijd voor Expo '92 weer in zijn oude, bevaarbare glorie hersteld. De oostoever

werd veranderd in een door bomen beschaduwde promenade met prachtig uitzicht op Triana en La Cartuja aan de overkant (blz. 106–109). Boot- en bustochten vertrekken vanaf de Torre del Oro. Vlakbij ligt het Teatro de la Maestranza, waar een kritisch publiek geniet van opera, klassieke concerten en balletuitvoeringen.

Het Hospital de la Caridad draagt bij aan de liefdesrelatie van de stad met de barok. De bijbehorende kerk hangt vol beroemde schilderijen van Murillo. In het iets noordelijker gelegen Museo de Bellas Artes wordt het verhaal verteld van de School van Sevilla. De indrukwekkende verzameling schilderijen van Zurbarán, Murillo en Valdés Leal alleen al is een bezoek aan Sevilla waard.

Bezienswaardigheden

Historische gebouwen

- 3 Plaza de Toros de la Maestranza
- 5 Hospital de la Caridad
- 6 Torre del Oro

Musea

- 1 Museo de Bellas Artes blz. 70–71

Kerken

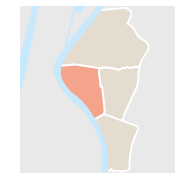
- 2 Iglesia de la Magdalena

Theaters

- 4 Teatro de la Maestranza

Restaurants blz. 228

- 1 El Aguadero de Velazquez
- 2 Bodeguita Casablanca
- 3 La Brunilda Tapas
- 4 El Burladero
- 5 El Cabillo
- 6 Enrique Becerra
- 7 Taberna del Alabardero

Zie ook Stratengids, kaarten 1, 3 en 5

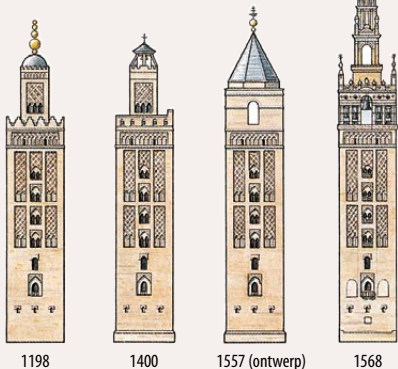

7 De kathedraal van Sevilla en La Giralda

De kathedraal ligt op de plek van een grote, in de 12de eeuw door de Almohaden (blz. 50–51) gebouwde moskee. La Giralda, de klokkentoren, en de Patio de los Naranjos zijn overblijfsels van dit Moorse bouwwerk. In 1401 begon men met de bouw van de christelijke kathedraal, de grootste in Europa. Een eeuw later was hij klaar. Na het bezichtigen van deze enorme gotische kathedraal, kunt u La Giralda beklimmen en genieten van een schitterend uitzicht over de stad vanaf het dak (reserveren noodzakelijk).

De groei van La Giralda

Deze minaret werd in 1198 voltooid. In de 14de eeuw werden de Moorse bollen op de top vervangen door christelijke symbolen. In 1568 bouwde Hernán Ruiz het renaissanceklokkenhuis, dat goed past bij de Moorse onderkant.

1198

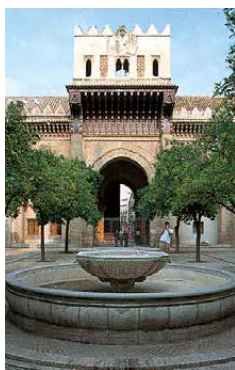
1400

1557 (ontwerp)

1568

UITGELICHT

- ① Romeinse zuilen uit Itálica (blz. 136) staan rond de kathedraal.
- ② Puerta del Perdón
- ③ De Sacristía Mayor bevat veel kunst, waaronder schilderijen van Murillo.
- ④ De grafombe van Columbus stamt uit 1890. De dragers van de kist vertegenwoordigen de koninkrijken Castilië, León, Aragón en Navarra.
- ⑤ Puerta del Bautismo
- ⑥ Iglesia del Sagrario, een grote 17de-eeuwse kapel, nu een parochiekerk.

★ Patio de los Naranjos

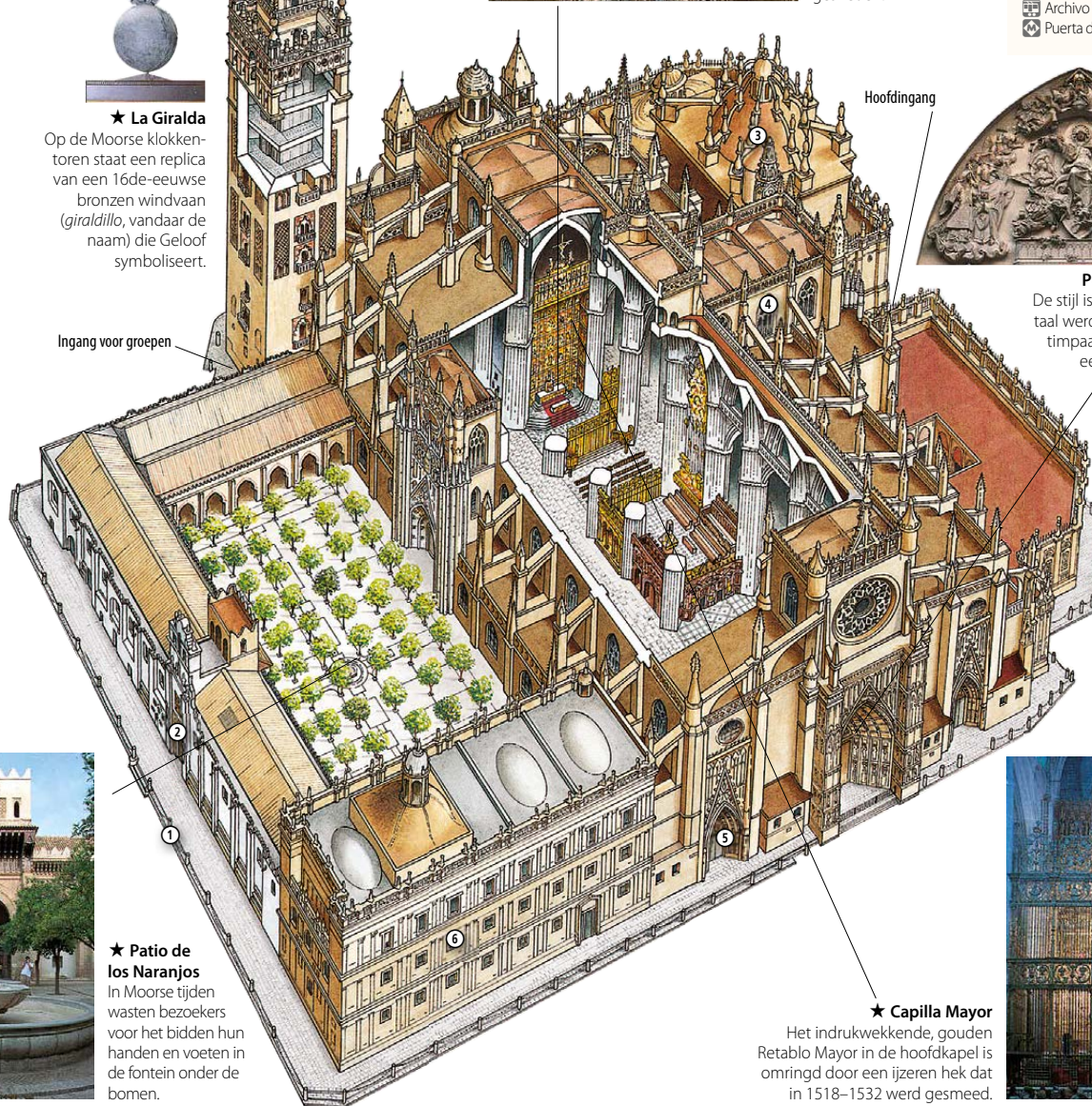
In Moorse tijden wisten bezoekers voor het bidden hun handen en voeten in de fontein onder de bomen.

★ La Giralda

Op de Moorse klokkentoren staat een replica van een 16de-eeuwse bronzen windvaan (giraldo), vandaar de naam) die Geloof symboliseert.

Ingang voor groepen

Hoofdingang

Puerta de la Asunción

De stijl is gotisch, maar dit portaal werd voltooid in 1833. Het timpaan wordt versierd door een stenen reliëf van de hemelvaart van Maria.

Retablo Mayor

Santa María de la Sede, de patroonheilige van de kathedraal, zit op het altaar onder een gouden waterval. De 44 vergulde panelen van het *retablo* werden tussen 1482 en 1564 door Spaanse en Vlaamse beeldhouwers gesneden.

TIPS VOOR DE TOERIST

Praktische informatie

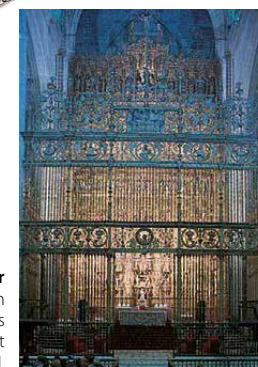
Avenida de la Constitución s/n, Kaart 3 C2 (5 C4). Tel. 902-0996 92. **Open** Kathedraal en La Giralda: ma 11.00–15.30, di–za 11.00–17.00, zo 14.30–18.00 uur. Kathedraal: 8.00–10.30 ('s zomers 8.00–9.00) uur; Capilla Real: 8.00–14.00, 16.00–19.00 uur. www.catedraldesevilla.es

Vervoer

Archivo de Indias
 Puerta de Jerez

★ Capilla Mayor

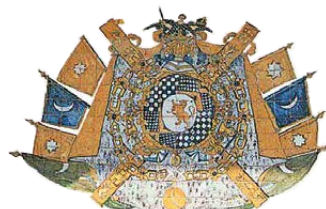
Het indrukwekkende, gouden Retablo Mayor in de hoofdkapel is omringd door een ijzeren hek dat in 1518–1532 werd gesmeed.

Onder de loep: La Macarena

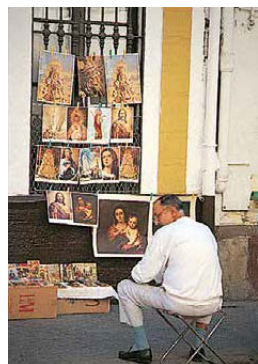
Op een wandeling door deze buurt krijgt u een glimp te zien van het dagelijks leven in een deel van Sevilla dat nog nauwelijks toeristisch is. De Calle de la Feria, de winkelstraat, kunt u het beste 's ochtends bezoeken, als het er druk is en de marktkramen vol liggen met verse vis en groenten. De vooravond is de beste tijd om het grote aantal mooie kerken in deze wijk te bezichtigen, die op dat tijdstip open zijn voor de mis. Dat is ook de tijd waarop de plaatselijke bewoners de bars in de buurt bezoeken voor een drankje en een hapje.

Palacio de las Dueñas

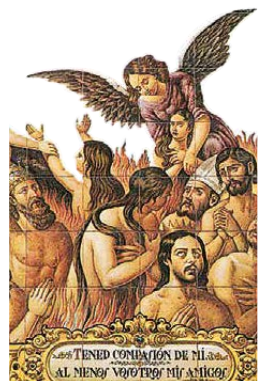
Dit 15de-eeuwse mudéjarpaleis, ingesloten door huizen, heeft een elegante patio. Het is de privéresidentie van de hertogen van Alva, herkenbaar aan hun wapenschild boven de ingang.

Iglesia San Juan de la Palma is een kleine mudéjarkerk. Het gemetselde klokkentoren stamt uit 1788.

Calle de la Feria

Op donderdagochtend wordt El Jueves, de oudste markt van Sevilla, gehouden in deze straat met veel winkels.

10 ★ Iglesia de San Pedro

De kerk waar Velázquez werd gedoopt heeft diverse stijlen, van mudéjar tot moderne tegeltableaus die de gevel verfraaien.

In Convento de Santa Inés verkopen de nonnen koekjes.

Symbol

— Aanbevolen route

Voor hotels en restaurants in deze buurt zie blz. 216 en blz. 229

8 ★ Iglesia de San Marcos

Deze 14de-eeuwse kerk, op de plaats van een vroegere moskee, heeft een mudéjartoren en een mudéjar-gotisch portaal. In het interieur ziet u nog unieke hoefijzervormige bogen.

Oriëntatiekaart

Zie Stratengids, kaarten 2, 5

PLAZA SAN MARCOS

SANTA PAULA

ENLADRILLADA

BUSTOS

PUÑUELAS

TRAVERA

CALLE DEL SOL

PLAZA DE LOS TERCEROS

9 ★ Convento de Santa Paula

De kloosterkerk is een mengeling van gotiek, mudéjarstijl en renaissance.

San Román is een 19de-eeuwse mudéjar-gotische kerk met een mooi cassettenplafond.

El Rinconcillo

Deze bar wordt beschouwd als de plaats waar tapas zijn uitgevonden. De bar stamt uit 1670, er heerst een ouderwetse sfeer en de keuze aan voedsel is groot.

11 Iglesia de Santa Catalina

De gotische Santa Catalina heeft een mudéjartoren en -apsis. Er staat een beeld van Santa Lucía, patroonheilige van de blinden.

0 meter

75

20 Onder de loep: Baeza

Tussen de olijfgaarden ligt het mooie Baeza, een klein stadje dat opmerkelijk veel renaissancearchitectuur in zich bergt. In 2003 is het door Unesco uitgeroepen tot werelderfgoed. De Romeinen noemden het Baetia en later was het de hoofdstad van een Moors leengoed. Op haar wapen wordt Baeza afgebeeld als een 'koninklijk haviksnest'. In 1226 werd de stad veroverd door Ferdinand III – de eerste in Andalusië die definitief op de Moren werd herwonnen. Hierop volgde een periode van middeleeuwse pracht, die zijn hoogtepunt bereikte in de 16de eeuw, toen Andrés de Vandevira er schitterende gebouwen neerzette. In het begin van de 20ste eeuw woonde Antonio Machado, een groot dichter, hier enige jaren.

★ **Palacio de Jabalquinto**
Dit gotische paleis heeft een gevel in Isabellastijl (blz. 28), geflankeerd door bewerkte ronde steunberen.

Antigua Universidad
Tussen 1542 en 1825 zat in dit renaissance- en barokgebouw een van de eerste universiteiten van Spanje.

Torre de los Aliatares is een 1000 jaar oude, door de Moren gebouwde toren.

Naar Úbeda

Ayuntamiento
Het stadhuis, vroeger een gevangenis en een gerechtsgebouw, is een statig plateresk (blz. 29) gebouw. Enkele wapens sieren de gevel.

La Alhóndiga, de oude korenbeurs, heeft een gevel met driedubbele bogen.

Casas Consistoriales Bajas

★ **Kathedraal**
De kathedraal werd in 1567 herbouwd door Andrés de Vandevira. In de Capilla Sagrario staat een mooi koorscherf van Bartolomé de Jaén.

Fuente de Santa María
Architect-beeldhouwer Ginés Martínez uit Baeza ontwierp deze fontein in de vorm van een triomfboog. Hij werd in 1564 voltooid.

Antigua Carnicería is nu een gerechtskantoor.

Puerta de Jaén y Arco de Villalar
Naast deze poort in de stadsmuren is in 1521 een boog opgericht om Carlos I (blz. 54) na een opstand tevreden te stellen.

★ **Plaza del Pópulo**
Het Casa del Pópulo, een plateresk paleis waarin nu het toeristenbureau zit, kijkt uit op dit plein. De Fuente de los Leones is een fontein met een Ibero-Romeins beeld, geflankeerd door leeuwen.

TIPS VOOR DE TOERIST

Praktische informatie
Jaén. **Wegenkaart** E2. **PA** 19.000.
i Plaza del Pópulo, 953-779982.
📅 di. **Semana Santa** (Pasen);
Feria (half aug.); Romería de la Yedra
(begin sept.). **W** andalucia.org

Vervoer
🚗 Linares-Baeza, 15 km. 902-240202. **🚏** Avda Alcalde Puche Pardo, 953-742453.

Symbolen

i Toeristenbureau
— Aanbevolen route

0 meter

75